

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת יוראי להב הרצנו

פ/25/6767

הצעת חוק העונשין (תיקון – איסור פרסום הסתה לעוינות כלפי ציבור), התשפ"ו–2026

1. תיקון כותרת סימן 1' א' בחוק העונשין, התשל"ז–1977¹ (להלן – החוק העיקרי), בכותרת סימן א'1, אחרי "הסתה לגזענות" יבוא "או לעוינות כלפי ציבור".
2. בסעיף 144א לחוק העיקרי, אחרי ההגדרה "גזענות" יבוא :
"עוינות כלפי ציבור" – רדיפה, השפלה, ביזוי, גילוי איבה, אלימות, או גרימת מדנים כלפי ציבור או חלקים של האוכלוסייה, והכול בשל דת, קבוצה דתית, מוצא עדתי, נטייה מינית, זהות מגדרית או היותם עובדים זרים."
3. בסעיף 144ב לחוק העיקרי, בכל מקום, אחרי "לגזענות" יבוא "או לעוינות כלפי ציבור".
4. בסעיף 144ג לחוק העיקרי, בכל מקום, אחרי "לגזענות" יבוא "או לעוינות כלפי ציבור".
5. בסעיף 144ד לחוק העיקרי –
(1) בכותרת השוליים, במקום "גזעני" יבוא "כדי להביא לגזענות או לעוינות כלפי ציבור";
(2) אחרי "לגזענות" יבוא "או לעוינות כלפי ציבור".
6. בסעיף 144ו(א) לחוק העיקרי, אחרי "נטייה מינית" יבוא "זהות מגדרית".
7. בסעיף 145(א2) לחוק העיקרי, אחרי "לגזענות" יבוא "או לעוינות כלפי ציבור".

דברי הסבר

חוק העונשין, התשל"ז–1977 (להלן – החוק), אוסר כיום על פרסום הסתה לגזענות או לאלימות. לפי ההגדרה הקבועה בסעיף 144א לחוק, "גזענות" היא רדיפה, השפלה, ביזוי, גילוי איבה, עוינות או אלימות, או גרימת מדנים כלפי ציבור או חלקים של האוכלוסייה, והכול בשל צבע או השתייכות לגזע או למוצא לאומי–אתני. בהתאם לכך, עבירות ההסתה הקבועות בחוק מתמקדות בעיקר בהסתה המבוססת על

¹ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

עילות אלה.

עם זאת, המחוקק כבר הכיר בכך שעבירות שנאה אינן מתמצות רק בגזענות במובנה הצר. כך, סעיף 144 לחוק קובע כי עבירה שנעברה מתוך מניע של עוינות כלפי ציבור מחמת דת, קבוצה דתית, מוצא עדתי, נטייה מינית או היותם עובדים זרים, תיחשב עבירת שנאה בנסיבה מחמירה. בדומה לכך, סעיף 301א(א)(4) לחוק, העוסק ברצח בנסיבות מחמירות, קובע כי מתקיימות נסיבות מחמירות גם כאשר המעשה נעשה מתוך מניע של גזענות או עוינות כלפי ציבור כאמור בסעיף 144.

למרות הכרה זו, עבירות ההסתה הקבועות כיום אינן מעניקות מענה מספק למצבים של הסתה נגד קבוצות שונות באוכלוסייה שאינן נכללות בהכרח בהגדרת "גזענות" הקבועה בחוק. המציאות מלמדת כי הסתת הציבור נגד קבוצה מסוימת עלולה להוביל לאלימות פיזית, להזדהות חבריה מהמרחב הציבורי, לפגיעה במוסדותיה של הקבוצה ולערעור תחושת הביטחון של חבריה. הותרת קבוצות רבות מחוץ להגנה החוקית משדרת מסר של חוסר שוויון ומאפשרת להסתה נגדן להימשך ללא מענה פלילי הולם.

לפיכך, מוצע להרחיב את ההוראות הקבועות בסימן א'1 לחוק, כך שיחולו גם על הסתה לעוינות כלפי ציבור, ולא רק על הסתה לגזענות. בהתאם לכך, מוצע לקבוע כי איסור פרסום הסתה יחול גם על פרסום שיש בו הסתה לעוינות כלפי ציבור מחמת דת, קבוצה דתית, מוצא עדתי, נטייה מינית, זהות מגדרית או היותם עובדים זרים. בנוסף, מוצע לתקן את סעיף 144 לחוק ולהוסיף גם בו "זהות מגדרית" כאחת העילות שבגינן עבירה ממניע של עוינות כלפי ציבור תיחשב עבירת שנאה. עוד מוצע להרחיב את ההגדרה של התאגדות אסורה, כך שתחול גם על חבר בני אדם המסית לעוינות כלפי ציבור, ולא רק על התאגדות המעודדת גזענות.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ג בסיוון התשפ"ו (08.06.2026)